

ศิริราชและสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยกับความสำเร็ ในระดับนานาชาติ

ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณแพทย์หญิง สุนันทา พลบัณฑิ

ในบรรดาโรคต่างๆทางหู คอ จมูก มะเร็งกล่องเสียงนับเป็นมะเร็งของระบบทางเดินหายใจที่พบมากเป็นอันดับสองรองจากมะเร็งปอด ในการรักษามะเร็งกล่องเสียงนั้น วิธีหนึ่งคือการใช้การผ่าตัดกล่องเสียงออกทั้งหมดในกรณีที่โรคลุกลามไปมากแล้ว ผลที่ตามมาคือผู้ป่วยไม่สามารถพูดได้โดยวิธีปกติ ถึงแม้จะสามารถใช้เครื่องช่วยพูดหรือใช้วิธีเขียนก็ไม่รวดเร็วเท่าการพูด ทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยด้อยลง

นับว่าเป็นโชคดีของชาวไทยที่มีสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทย ซึ่งนายกสมาคมและกรรมการของสมาคมเป็นผู้ที่อุทิศตนในการฝึกพูดโดยใช้เสียงจากหลอดอาหารให้แก่ผู้ไร้กล่องเสียงที่ยังพูดไม่ได้ให้สามารถพูดได้ เพื่อจะได้กลับไปทำงานอาชีพ ใช้ชีวิตกับครอบครัว ทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติโดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีอีกครั้งหนึ่ง

ความเป็นมาของสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทย

ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงโรงพยาบาลศิริราช ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2518 โดยผู้ไร้กล่องเสียงที่สามารถพูดโดยใช้เสียงจากหลอดอาหารและผู้ที่ยังไม่สามารถพูดได้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้ไร้กล่องเสียงได้มาพบกัน เพื่อฝึกพูดโดยใช้เสียงจากหลอดอาหาร หรือโดยใช้เครื่องช่วยพูด

2. นอกจากผู้ไร้กล่องเสียงจะช่วยเหลือกันทางด้านฝึกพูดแล้ว ยังได้ช่วยกันแก้ปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาส่วนตัว ปัญหาทางสังคมและอื่น ๆ

3. เมื่อมีปัญหาทางด้านการแพทย์ ผู้ไร้กล่องเสียงจะได้รับการดูแลจากแพทย์ นักแก้ไขการพูด พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ ของภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงศิริราช มีสำนักงานอยู่ที่ตึกผู้ป่วยนอกชั้น 5 โรงพยาบาลศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงศิริราชมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากนั้นก็มีการจัดชมรมผู้ไร้กล่องเสียงในโรงพยาบาลอื่น ๆ ในกรุงเทพฯ และในจังหวัดอื่น ๆ เช่น ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงโรงพยาบาลรามธิบดี, ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์, ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงเชียงใหม่, ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงกาญจนบุรี, ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงจันทบุรี, ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงสงขลา เป็นต้น

ในปีพ.ศ. 2530 ได้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ โดยสำนักงานของสมาคมตั้งอยู่ที่เดียวกับชมรมผู้ไร้กล่องเสียงโรงพยาบาลศิริราช โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้²

*ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร 10700.

1. เป็นศูนย์กลางความคิดและแลกเปลี่ยนวิชาความรู้เกี่ยวกับการฝึกพูดทั้งในด้านการศึกษาและปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. เผยแพร่ความรู้ในด้านการฝึกพูด และฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ไร้กล่องเสียงให้กลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข
3. ส่งเสริมการฝึกพูดของผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยให้มีมาตรฐานสูงทัดเทียมกับนานาประเทศ
4. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผู้ไร้กล่องเสียงให้เป็นที่เข้าใจของประชาชนทั่วไป
5. สمانฉันท์ สามีคดี และปรารภณาเกื้อกูลอุดหนุนซึ่งกันและกันในระหว่างผู้ไร้กล่องเสียงด้วยกัน
6. เป็นศูนย์กลางติดต่อประสานงานและร่วมมือกับสถาบันอื่น ๆ ภายในและต่างประเทศ
7. เป็นสมาคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ความก้าวหน้าของสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทย

กิจการของสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยและจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในเดือนมีนาคม 2544 มีชมรมผู้ไร้กล่องเสียงทั้งหมด 17 ชมรม มีจำนวนสมาชิกทั่วประเทศประมาณ 3,000 คน ชมรมเหล่านี้กระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยในกรุงเทพฯ มี 7 ชมรม และในต่างจังหวัดมี 10 ชมรม คือ ภาคเหนือที่เชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ขอนแก่น ภาคใต้ที่สงขลา ภาคตะวันออกที่จันทบุรี ภาคตะวันตกที่กาญจนบุรี เป็นต้น

การทำงานของครูผู้ไร้กล่องเสียงซึ่งส่วนใหญ่เป็นกรรมการของสมาคมผู้ไร้กล่องเสียง ฯ เป็นรูปแบบของการทำงานเชิงรุก คือสมาคม ฯ จัดส่งครูผู้ไร้กล่องเสียงที่สามารถพูดได้ดีแล้วไปสอนผู้ไร้กล่องเสียงร่วมกับครูในชมรมท้องถิ่นเป็นประจำทุกเดือน โดยวิธีนี้ทำให้ผู้ไร้กล่องเสียงสามารถพูดได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ในปีพ.ศ. 2544 กิจกรรมของสมาคม ฯ โดยย่อมีดังนี้

1. ฝึกเสียงจากหลอดอาหารหลักสูตรเร่งรัด (4 วัน) สำหรับสมาชิก 3 ครั้ง
2. ฝึกการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการพูดโดยเสียงจากหลอดอาหารให้แก่ครูผู้ไร้กล่องเสียง 3 ครั้ง
3. ฝึกการใช้เสียงจากหลอดอาหารตามปกติให้แก่สมาชิกในกรุงเทพฯ สัปดาห์ละครั้ง ในต่างจังหวัดเดือนละครั้ง
4. ให้ความรู้ทางการแพทย์และอื่น ๆ แก่สมาชิก จัดที่ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงโรงพยาบาลศิริราช เดือนละครั้ง โดยมีวิทยากรเป็นแพทย์ บุคลากรในวงการแพทย์ และวงการอื่น ๆ มาให้ความรู้ทุกเดือน
5. ประชุมกรรมการของสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยเดือนละครั้ง
6. ประชุมใหญ่ของสมาคมโดยมีสมาชิกจากทั่วประเทศมาร่วมในเดือนธันวาคม ปีละครั้ง

ความร่วมมือกับโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และองค์กรอื่น³

สมาคมได้ทำงานร่วมกับโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยเป็นผู้นำเสนอให้บุคคลทั่วไปเห็นพิษภัยของบุหรี่ คือ การเป็นมะเร็งกล่องเสียง ซึ่งผู้ไร้กล่องเสียงเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนของภัยจากบุหรี่ นอกจากนี้นายกสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทย คือ คุณณารุญ ตระกูลเมด็จไกร ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรในการบรรยายให้แก่บุคลากรในโรงงานอุตสาหกรรมและบริษัทต่าง ๆ ซึ่ให้เห็นพิษภัยของการสูบบุหรี่

โครงการที่จะดำเนินต่อไป

โครงการใหม่ที่สมาคม ฯ กำลังจะดำเนินต่อไปคือ

1. โครงการฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ไร้กล่องเสียง โดยสมาคมเล็งเห็นความจำเป็นในการฟื้นฟูให้กำลังใจ แก่ผู้ไร้กล่องเสียงหลังผ่าตัดกล่องเสียงตามโรงพยาบาล ต่าง ๆ ที่มีการผ่าตัดกล่องเสียง แต่ยังไม่มีการรองรับ การฝึกพูดโดยเสียงจากหลอดอาหาร ซึ่งเป็นบันไดขั้น แรก ผู้ไร้กล่องเสียงควรจะได้รับการใช้ชีวิตใหม่ ซึ่ง ประกอบด้วยการฝึกพูดจนสามารถพูดได้ การพัฒนา ตนเองเพื่อกลับไปสู่สังคมได้อย่างเป็นปกติสุขต่อไป

2. โครงการฟื้นฟูเสียงใหม่⁴ เพื่อให้ผู้ไร้กล่อง เสียงที่พูดได้ดีแล้ว ได้มีโอกาสฝึกร้องเพลงเพื่อพัฒนา เสียงสูง สำหรับพูดคุยให้ได้เสียงดัง ชัดเจน กังวาน แจ่มใส ซึ่งประเทศญี่ปุ่นได้ประสบความสำเร็จใน กิจกรรมนี้มาแล้วเป็นอย่างมาก

ความภูมิใจที่ได้รับ

จากการทำงานในเชิงรุกของสมาคม ฯ โดยครุ ผู้ไร้กล่องเสียงที่พูดได้ดีแล้วมาสอนผู้ที่ยังพูดไม่ได้ให้ สามารถพูดได้ โดยอยู่ภายใต้คำแนะนำของนักแก้ไข การพูด แพทย์ และพยาบาลของภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ทำให้ ผู้ไร้กล่องเสียงสามารถพูดได้เป็นจำนวนมาก ทำให้เขา เหล่านั้นสามารถกลับไปทำงาน ใช้ชีวิตกับครอบครัว และสังคมอย่างมีความสุข คณะแพทยศาสตร์ศิริราช พยาบาลได้ตระหนักในคุณค่าความดีของครุผู้ไร้กล่อง เสียงเหล่านี้ จึงได้จัดพิธีมอบโล่เชิดชูเกียรติให้แก่ครุผู้ ไร้กล่องเสียง 2 ครั้ง คือ⁵

ครั้งที่ 1 วันที่ 3 พฤษภาคม 2543 มีผู้ที่ได้รับ จำนวน 6 คน ดังนี้

1. นายการุญ ตระกูลเมด็จไกร
2. นายธงชัย นิลน้ำเพชร
3. นายวันชัย บานแย้ม
4. นายจรัส นิมทิพย์รัตน์
5. นายโสภณ เขี่ยมแก้ว

6. นายเรืองชัย กาญจนภิญญพงศ์
ครั้งที่ 2 วันที่ 13 ธันวาคม 2543 มีผู้ที่ได้รับจำนวน 5 คน ดังนี้

1. นายโชยิ นากามูระ
2. นายชูชุม อิชานากะ
3. นายโชเฮ ซาคางามิ
4. นายสุเทพ เกียรติเม็งโคตร
5. นายสายหยุด เณรบางแก้ว

หมายเหตุ : 3 ท่านแรกเป็นครุผู้ไร้กล่องเสียง ชาวญี่ปุ่น ซึ่งเดินทางมาสอนฝึกพูดให้แก่ผู้ไร้กล่องเสียง ชาวไทย ทั้ง 3 ท่านเป็นนายกและกรรมการของสมาพันธ์ สมาคมผู้ไร้กล่องเสียงแห่งเอเชีย ซึ่งให้ความสนับสนุน สมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยตลอดมา

ความช่วยเหลือจากสมาพันธ์สมาคมผู้ไร้กล่อง เสียงกิบเรโคแห่งเอเชีย

ในปีพ.ศ. 2530 สมาพันธ์สมาคมผู้ไร้กล่อง เสียงกิบเรโคแห่งเอเชีย เริ่มให้การสนับสนุนสมาคมผู้ไร้ กล่องเสียงในประเทศไทย โดยให้ทุนผู้ไร้กล่องเสียงไทย 3 คน ไปรับการฝึกพูดโดยเสียงจากหลอดอาหารเป็น เวลา 3 เดือน ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อผู้ไร้กล่องเสียง เหล่านี้กลับมาประเทศไทย ก็ได้มาฝึกผู้ไร้กล่องเสียง อื่น ๆ ต่อไป ผู้ไร้กล่องเสียงได้รับทุนไปฝึกพูดที่ญี่ปุ่นปีละ 3 คน เกือบทุกปี จึงทำให้ผู้ไร้กล่องเสียงชาวไทยได้เพิ่ม ทุนความรู้ในการฝึกพูดมากขึ้น ไม่เฉพาะแต่ทางด้าน การพูดเท่านั้น แต่ยังได้เห็นการทำงาน การดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวญี่ปุ่น บ้านเมืองที่เจริญ และธรรมชาติที่สวยงามของญี่ปุ่น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วน เพิ่มพูนความรู้และวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้ไร้กล่องเสียงชาวไทย ซึ่งได้นำกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและประเทศ ชาติ

ในปีพ.ศ. 2544 สมาพันธ์สมาคมผู้ไร้กล่อง เสียงกิบเรโคแห่งเอเชีย ได้สนับสนุนให้สมาคมผู้ไร้กล่อง

เสียงในประเทศไทย ได้รับคัดเลือกจากมูลนิธิญี่ปุ่น ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการฝึกครูผู้ไ้ก้กล่องเสียงแห่งเอเชีย^๑ โดยจัดให้ประเทศสมาชิก 13 ประเทศ ซึ่งได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน, ไต้หวัน, ฮองกง, สิงคโปร์, มาเลเซีย, อินเดี, ปากีสถาน, บังคลาเทศ, เนปาล, ฟิลิปปินส์, อินโดนีเซีย, ไทย และญี่ปุ่น ส่งผู้ไ้ก้กล่องเสียงของประเทศรุ่นละ 12 คน มาฝึกพูดที่กรุงเทพฯ โดยมีครูญี่ปุ่นเป็นผู้สอน ปีละ 2-3 รุ่น มีสำมแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาของผู้ที่ไ้ก้กล่องเสียง โดยวิธีนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจและทำให้การฝึกพูดได้รับผลดีมาก

ความก้าวหน้าของสมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงในประเทศไทย

โดยการทำงานหนักในเชิงรุกของครูผู้ไ้ก้กล่องเสียงชาวไทย ซึ่งมีผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำทางด้านการฝึกพูด คือ คุณนิตยา เกษมโกสินทร์ นักแก้ไขการพูดของภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ทำให้ปรากฏผลงานคือ

1. บรรดาผู้ไ้ก้กล่องเสียงที่มาฝึกพูดที่ชมรมผู้ไ้ก้กล่องเสียงโรงพยาบาลศิริราชสามารถพูดได้ในระดับประโยค 2 – 3 คำ ทุกคน

2. โดยการสนับสนุนของสมาพันธ์สมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงกินเรไคแห่งเอเชีย ให้ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นศูนย์ฝึกครูผู้ไ้ก้กล่องเสียงแห่งเอเชียดังกล่าวข้างต้น สมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงในประเทศไทยได้จัดกิจกรรมดังนี้

2.1 สมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงในประเทศไทยร่วมกับคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้จัดหลักสูตรการฝึกครูผู้ไ้ก้กล่องเสียงไปแล้ว 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 – 30 พฤศจิกายน 2544 ผู้รับการฝึกพูดทั้งหมดเป็นผู้ไ้ก้กล่องเสียงชาวไทย 14 คน ผลการฝึกประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง ผู้รับการฝึก

สามารถพูดได้ดีขึ้นกว่าเดิมเป็นอย่างมากทุกคน

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม ถึง 19 เมษายน 2545 ผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมดเป็นชาวจีน จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน 12 คน ผู้รับการฝึกสามารถพัฒนาการพูดได้เป็นอย่างดีทุกคน

2.2 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและสมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงในประเทศไทยได้จัดการประชุม The 18th Standing Committee Meeting and The 16th Extraordinary General Meeting of The Asian Federation of Laryngectomees' Associations ขึ้นที่โรงแรมรอยัลชิตตี้ กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 22 มีนาคม 2545 การประชุมนี้เป็นการประชุมของสมาคมแพทย์ซึ่งสนับสนุนสมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงในประเทศของตน จัดขึ้นทุกปีหมุนเวียนไปตามประเทศสมาชิก 13 ประเทศ ดังกล่าวข้างต้น

ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นศูนย์กลางการฝึกครูผู้ไ้ก้กล่องเสียงแห่งแรกในเอเชียในปีพ.ศ. 2545 พิธีเปิดศูนย์นี้ได้จัดขึ้นที่ห้องอาทิตยารทิตติคุณ ตึกสยามินทร์ชั้น 7 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในวันที่ 22 มีนาคม 2545 ในงานนั้นนอกจากจะมีแพทย์หู คอ จมูก ซึ่งเป็นผู้แทนของสมาพันธ์สมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงกินเรไคแห่งเอเชีย (Ginreiki Asian Federation of Laryngectomees' Association, AFLA) 13 ประเทศมาร่วมแล้ว ยังมีผู้แทนจากองค์การสหประชาชาติในประเทศไทย ผู้รับการฝึกครูผู้ไ้ก้กล่องเสียงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้ไ้ก้กล่องเสียงจากประเทศญี่ปุ่น ผู้ไ้ก้กล่องเสียงชาวไทย แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลมาร่วมประชุมด้วย ได้มีการฉายวิดีโอเทปและการแสดงนิทรรศการความเป็นมาของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา, สาขาวิชาโรคกล่องเสียง หลอดลม ศีรษะและคอ และผลงานของสมาคมผู้ไ้ก้กล่องเสียงใน

รูปที่ 1. ครูผู้ไร้กล่องเสียงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และไทยถ่ายภาพร่วมกันหน้าพระบรมรูปสมเด็จพระบรมราชชนก ในโอกาสจบการฝึกอบรมครูผู้ไร้กล่องเสียง วันที่ 19 เมษายน 2545

รูปที่ 2. การประชุม The 18th Standing Committee Meeting and The 16th Extraordinary General Meeting of The Asian Federation of Laryngectomees' Associations ที่โรงแรมรอยัลซิติ้ กรุงเทพมหานคร วันที่ 22 มีนาคม 2545

ประเทศไทย ซึ่งเป็นการแสดงผลงานของคนไทยให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียได้รู้จัก

อุปสรรค ปัญหา และการแก้ไข

สมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทยได้พยายามดำเนินกิจกรรมท่ามกลางปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นต้นว่า ผู้ไร้กล่องเสียงส่วนใหญ่มีฐานะยากจนไม่สามารถเข้ามารับการฝึกในกรุงเทพฯ ได้ การส่งครูผู้ไร้กล่องเสียงไปสอนในต่างจังหวัด หรือการให้ผู้ไร้กล่องเสียงเดินทางเข้ามาฝึกหลักสูตรเร่งรัด ในกรุงเทพฯ สมาคมฯ ต้องจ่ายค่าเดินทางและค่ากินอยู่บางส่วนให้แก่สมาชิก สมาคมฯ พยายามแก้ปัญหาโดยหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เช่น จากสมาชิกผู้ไร้กล่องเสียงที่มีฐานะดี กระทรวงสาธารณสุข กรมประชาสงเคราะห์ และจากผู้มีจิตศรัทธาตั้งเป็นทุนให้ดอกผล เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสมาคม

นอกจากนี้ผู้ไร้กล่องเสียงด้วยกันได้พยายามช่วยกันแก้ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคมต่าง ๆ โดยสมาคมเป็นผู้สนับสนุน เหล่านี้ทำให้การดำเนินงานของสมาคมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. นิตยา เกษมโกสินทร์. การฝึกอบรมครูผู้ไร้กล่องเสียง. วารสารผู้ไร้กล่องเสียง 2545; 12: 12-17.
2. สมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทย. วารสารผู้ไร้กล่องเสียง. 2544; 11: 42.
3. กิจกรรมประจำปี 2543. วารสารผู้ไร้กล่องเสียง 2544; 11: 24.

อนาคต

ภายใต้การสนับสนุนของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล สมาคมฯ ภายใต้การดำเนินงานของนายกกรรมการ และสมาชิกของสมาคม รวมทั้งนักแก้ไขการพูด แพทย์ และบุคลากรอื่น ๆ ของภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ได้ร่วมมือกันดำเนินงานของสมาคมฯ จนเจริญรุ่งเรืองถึงระดับนานาชาติ เราทั้งหลายจะร่วมมือร่วมใจทำงานให้แก่ผู้ไร้กล่องเสียงและสมาคมผู้ไร้กล่องเสียงในประเทศไทย ถึงแม้จะมีอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย แต่ด้วยความร่วมมือและความสามัคคีจะทำให้สมาคมผู้ไร้กล่องเสียงสามารถแก้ไขพื้นผิอุปสรรคเหล่านี้ต่อไปได้

ขอพระบารมีแห่งองค์สมเด็จพระบรมราชชนก และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดดลบันดาลให้เกิดความสำเร็จแก่งานของผู้ไร้กล่องเสียงเหล่านี้และก้าวหน้ายิ่งขึ้นตลอดไป ซึ่งจะยังประโยชน์ให้แก่ผู้ไร้กล่องเสียงและครอบครัว ให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี และทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติสืบไป

4. กาญจนา ตระกูลเมตต์ใจกร. 12 ปีที่ผ่านมา. วารสารผู้ไร้กล่องเสียง 2544; 11: 44.
5. มอบลัดเชิดชูเกียรติครูผู้ไร้กล่องเสียง. วารสารผู้ไร้กล่องเสียง 2544; 11: 44.
6. พบ The Nippon Foundation. วารสารผู้ไร้กล่องเสียง 2545; 12: 43.